

Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки

Кафедра психології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ОК 3. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-професійна програма: «Практична психологія»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти: магістр

Освітня кваліфікація: магістр психології; практичний психолог

Форма навчання: денна/заочна

Затверджено на засіданні
кафедри психології
Протокол № 21 від 14.06.2024 р.

Завідувач кафедри

Алла ВОЗНЮК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Статус освітнього компонента	Обов'язкова компонента освітньої програми
Загальна кількість кредитів ECTS	3 кредити
Кількість годин	Загальний обсяг годин – 90 годин. Для денної форми навчання: лекції – 14 годин; семінарські заняття – 16 годин; самостійна робота – 60 годин. Для заочної форми навчання: лекції – 8 годин; семінарські заняття – 10 годин; самостійна робота – 72 години.
Курс та семестр вивчення освітнього компонента	Денна форма: курс – 1-й; семестр – 1-й, Заочна форма: курс – 1-й; семестр – 1-й
Вид підсумкового контролю	залік
Мова викладання	Українська
Кафедра що забезпечує викладання	Кафедра психології
Інформація про викладача, який забезпечує вивчення освітнього компонента	Чеканська Лариса Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології.
Інформація про консультації	Очна/ Он-лайн (за потреби)
Пререквізити (передумови для вивчення освітнього компонента)	Психофізіологія.
Пореквізити (дисципліни, в яких будуть використовуватися знання, отримані під час вивчення курсу)	Загальна психологія. Соціальна психологія. Вікова психологія.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Метою викладання освітнього компонента розкриття змісту основних етапів становлення вітчизняної та зарубіжної психології, виявлення закономірностей і системного характеру поступального розвитку психології в рамках інших наук і у власних межах, формування цілісного уявлення про розвиток базових проблем психології та стратегій їх вирішення, представлених в основних концепціях різних психологічних шкіл і напрямків.

Основні завдання вивчення освітнього компонента:

1. Дати ґрунтовні та систематичні знання з історії психології.
2. Сформувані практичні вміння та навички щодо методологічних основ, теоретичних положень і практичних методів діяльності представників основних психологічних шкіл та напрямків.

3. Забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які впливатимуть на якісне виконання посадових обов'язків майбутніх практичних психологів й готовність їх до професійного самовдосконалення.

3. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК11. Здатність застосовувати сучасні науково-обґрунтовані теорії, підходи, технології визначення психологічних умов розвитку/ формування/ попередження/подолання психологічних проблем різної категорії громадян відповідно до запиту, враховуючи вікові, психофізіологічні, особистісні особливості, психоемоційні стани.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР12. Вміти застосовувати сучасні науково-обґрунтовані теорії, підходи, технології визначення психологічних умов розвитку/формування/ попередження/подолання психологічних проблем різної категорії громадян відповідно до запиту, враховуючи вікові, психофізіологічні, особистісні особливості, психоемоційні стани.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Розподіл годин за денною формою навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекції	сем. заняття	сам. робота
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Виникнення і розвиток психології в межах філософської галузі знань.				
Тема 1. Історія психології як галузь психологічного знання.	10	2	2	6
Тема 2. Міфологічна і народна психологія. Психологія в стародавньому світі.	10	2	2	6
Тема 3. Психологічні теорії епохи Середньовіччя та Відродження.	10	2	2	6
Тема 4. Психологія VII-VIII століть.	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8	24
Змістовий модуль 2. Розвиток психології як самостійної науки.				
Тема 5. Розвиток психології в Україні.	11	2	2	7
Тема 6. Психологія XIX століття. Психологія як природнична наука.	11	2	2	7
Тема 7. Становлення та розвиток вітчизняної психології в XX – на початку XXI ст.	13	2	4	7
Разом за змістовим модулем 2	35	6	8	21
Усього годин	75	14	16	45
Модуль 2				
ІНДЗ	15			15
Разом	90	14	16	60

Розподіл годин за заочною формою навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекції	сем. заняття	сам. робота
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Виникнення і розвиток психології в межах філософської галузі знань.				
Тема 1. Історія психології як галузь психологічного знання	10	1	1	8
Тема 2. Міфологічна і народна психологія. Психологія в стародавньому світі.	10	1	1	8
Тема 3. Психологічні теорії епохи Середньовіччя та Відродження.	10	1	1	8
Тема 4. Психологія VII-VIII століть.	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 1	40	4	4	32
Змістовий модуль 2. Розвиток психології як самостійної науки.				
Тема 5. Розвиток психології в Україні.	11	1	2	8
Тема 6. Психологія XIX століття. Психологія як природнична наука.	11	1	2	8
Тема 7. Становлення та розвиток вітчизняної психології в XX – на початку XXI ст.	13	2	2	9
Разом за змістовим модулем 2	35	4	6	25
Усього годин	75	8	10	57
Модуль 2				
ІНДЗ	15			15
Разом	90	8	10	72

5. ОСНОВНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Змістовий модуль 1. Виникнення і розвиток психології в межах філософської галузі знань.

Тема 1. Історія психології як галузь психологічного знання.

Лекційне заняття. Предмет історії психології. Етапи розвитку психології.

Завдання історії психології. Місце історії психології в системі психологічних дисциплін і її зв'язок з іншими науками.

Самостійна робота. Джерела історії психології. Методи історії психології. Періодизація історії психології.

Семінарське заняття. Предмет історії психології. Етапи розвитку психології.

Завдання історії психології. Місце історії психології в системі психологічних дисциплін і її зв'язок з іншими науками. Джерела історії психології. Методи історії психології. Періодизація історії психології.

Тема 2. Міфологічна і народна психологія. Психологія в стародавньому світі.

Лекційне заняття. Формування первісних уявлень про душу. Душа у віруваннях стародавніх єгиптян. Психологія Стародавнього Китаю.

Самостійна робота. Філософсько-релігійні ідеї Стародавньої Індії. Старослов'янські міфологічні вірування про душу.

Семінарське заняття. Формування первісних уявлень про душу. Душа у віруваннях стародавніх єгиптян. Психологія Стародавнього Китаю. Філософсько-релігійні ідеї Стародавньої Індії. Старослов'янські міфологічні вірування про душу.

Тема 3. Психологічні теорії епохи Середньовіччя та Відродження.

Лекційне заняття. Моністичне тлумачення зв'язку тіла і душі. Психологія А. Августина. Психологічні дослідження арабських вчених. Психологічні погляди Ф. Аквінського.

Самостійна робота. Психологічні теорії епохи Відродження. Вчення про душу Ф. Бекона.

Семінарське заняття. Моністичне тлумачення зв'язку тіла і душі. Психологія А. Августина. Психологічні дослідження арабських вчених. Психологічні погляди Ф. Аквінського. Психологічні теорії епохи Відродження. Вчення про душу Ф. Бекона.

Тема 4. Психологія VII-VIII століть.

Лекційне заняття. Психофізіологічні ідеї Р.Декарта. Основи емпіричної психології у творчості Д. Локка. Зародження та виникнення асоціативної психології.

Самостійна робота. Монадологічна психологія Г. Лейбніца. Психологія самопізнання Т.Гоббза.

Семінарське заняття. Психофізіологічні ідеї Р.Декарта. Основи емпіричної психології у творчості Д. Локка. Монадологічна психологія Г. Лейбніца. Зародження та виникнення асоціативної психології. Антропологія І. Канта. Психологія самопізнання Т.Гоббза.

Змістовий модуль 2. Розвиток психології як самостійної науки.

Тема 5. Розвиток психології в Україні.

Лекційне заняття. Психологія в Київській Русі. Виникнення та розвиток психології у 17 столітті. Подальший розвиток психологічних ідей у 18 столітті. Розвиток психології 19 - 20 століть.

Самостійна робота. Психологічні ідеї на українських землях в польсько-литовську добу. Розвиток психологічних знань в межах української філософії в часи існування Гетьманщини. Психологічна думка в працях українських мислителів імперської доби.

Семінарське заняття. Психологія в Київській Русі. Виникнення та розвиток психології у 17 столітті. Подальший розвиток психологічних ідей у 18 столітті. Розвиток психології 19 - 20 століть. Психологічні ідеї на українських землях в польсько-литовську добу. Розвиток психологічних знань в межах української філософії в часи існування Гетьманщини. Психологічна думка в працях українських мислителів імперської доби.

Тема 6. Психологія ХІХ століття. Психологія як природнича наука.

Лекційне заняття. Походження психічних властивостей. Еволюційна теорія Ч. Дарвіна. Рефлекторна теорія психічного І.М. Сеченова. Роль спадковості у формуванні психічного за Т. Ріббо.

Самостійна робота. Виникнення психофізики та психометрії. Психологія „колективної свідомості” Е. Дюргейма. Операціональна теорія інтелекту Ж. Піаже.

Семінарське заняття. Походження психічних властивостей. Еволюційна теорія Ч. Дарвіна. Рефлекторна теорія психічного І.М. Сеченова. Роль спадковості у формуванні психічного за Т. Ріббо. Виникнення психофізики та психометрії. Психологія „колективної свідомості” Е. Дюргейма. Операціональна теорія інтелекту Ж. Піаже.

Тема 7. Становлення та розвиток вітчизняної психології в ХХ – на початку ХХІ ст.

Лекційне заняття. Харківська школа психології. Внесок у розвиток вітчизняної психології Г. Костюка та В. Роменця. Діяльність Української Асоціації професійних психологів.

Самостійна робота. Актуальні питання психологічної науки в Україні на початку ХХІ ст.

Семінарське заняття. Харківська школа психології. Внесок у розвиток вітчизняної психології Г. Костюка та В. Роменця. Діяльність Української Асоціації професійних психологів. Актуальні питання психологічної науки в Україні на початку ХХІ ст.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання студентів полягає у поглибленому вивченню наукових підходів до організації, проведення та представлення результатів експериментальних досліджень; підготовці студентів до самостійної дослідницької роботи та оформляється як науковий реферат.

Здобувач вищої освіти може обрати одну із запропонованих викладачем тематики наукових рефератів, або виконати індивідуальне науково-дослідне завдання з врахуванням власних професійних інтересів.

Тематика наукового реферату

1. Уявлення про психічну організацію людини в первісному суспільстві.
2. Концепція душевної структури в єгипетських культурах.
3. Психотехніки в аюрведі: правила, методики, сенс.
4. Ідея Логоса в давньогрецькій філософії.
5. Розвиток психології в елліністичний період.
6. Проблеми психічного життя в працях Авіценни.
7. Трактатування душі Ван Чуном.
8. Душевні якості людини у вченні Мо Цзи.
9. Особистість в релігійних концепціях томістів.
10. Проблема душі і розвитку особистості в П'єра Абельяра.
11. Людина-механізм Рене Декарта.
12. Асоціативна психологія епохи Просвітництва: школи, винаходи, вплив на подальший розвиток психології.
13. Зародження і розвиток зоопсихології.
14. Історія використання гіпнозу: витоки, методики, наукове обґрунтування.
15. Культурно-історична психологія: пошук національної ідентичності.
16. Зародження та розвиток тестології.
17. Формування етнопсихології.
18. Розвиток психології до періоду відкритої кризи (варіації: структуралізм, функціоналізм, біхевіоризм, гештальтпсихологія, психоаналіз).
19. Неофрейдизм: течії, суперечності з Фройдом, вплив на розвиток психології ХХ ст.
20. Психологія соціальних течій: ідейні позиції, критика анархізму, соціалізму, фашизму, лібералізму.
21. Формування гуманістичної психології.
22. Психологія на виробництві: теоретичні положення та практичне застосування.
23. Трансперсональна психологія: концепції й пошуки.
24. Психологія діяльності в радянській психологічній науці.
25. Психологічні ідеї українських вчених (Г. Костюк, В. Роменець, І. Соколянський, В. Мещеряков).
26. Психодинамічна теорія особистості З. Фрейда.
27. Індивідуальна теорія особистості А. Адлера.
28. Аналітична теорія особистості К. Юнга.
29. Его-теорія особистості Е. Еріксона.
30. Гуманістична теорія особистості Е. Фромма.
31. Соціокультурна теорія особистості К. Хорні.
32. Диспозиціональна теорія особистості Г. Олпорта.
33. Структурна теорія рис особистості Р. Кетела.
34. Теорія типів особистості Г. Айзенка.
35. Теорія оперантного навчання Б. Ф. Скіннера.
36. Соціально-когнітивна теорія особистості А. Бандури.
37. Теорія соціального навчання Дж. Роттера.
38. Когнітивна теорія особистості Дж. Келлі.
39. Теорія когнітивного дисонансу Л. Фестінгера.
40. Гуманістична теорія особистості А. Маслоу.

41. Феноменологічна теорія особистості К. Роджерса.
42. Психодрама Дж. Морено.
43. Теорія поля К. Левіна.
44. Трансакційний аналіз Е. Берна.
45. Трансперсональна психологія С. Грофа.
46. Конституціоналізм Е. Кречмера.
47. Культурно-історична теорія особистості Л. С. Виготського.
48. Рефлексологічна теорія В. М. Бехтерева.
49. Теорія діяльності О. М. Леонтьєва.
50. Теорія установки Д. М. Узнадзе.

ЗМІСТ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота № 1

1. Установіть до якого принципу відноситься наступне його роз'яснення – розкриття співвідношення внутрішньо-наукових та зовнішніх, соціокультурних причин у ході реального процесу історичного розвитку психології:

- а) історизму;
- б) детермінізму;
- в) об'єктивності;
- г) єдності логічного та історичного

2. Установіть в чому полягає основне завдання методів історико-психологічного дослідження:

- а) пошук джерел, їх ранжування, відсіювання правдивих фактів від неправдивих;
- б) дослідження біографії видатних психологів, розкриття сутності та значення їх ідей та відкриттів;
- в) пошук джерел, їх внутрішня організація, систематизація, аналіз та інтерпретація досліджуваного матеріалу;
- г) пошук джерел, їх систематизація, виявлення генезису категоріального апарату психології

3. Віднайдіть відповідність періодизації розвитку психологічних знань за М. С. Роговим (1), М. Г. Ярошевським (2), В. А. Роменцем (3), М. Дессуаром (4) – навпроти обраного варіанту вставте відповідну цифру:

- а) передмеханістичний детермінізм – механістичний детермінізм – психологічний інтроспекціонізм – біопсихічний детермінізм – соціопсихічний детермінізм
- б) розуміння «душі» в давньому світі – вчення про душу в Середні віки та в період Відродження – психологія нового часу – психологія новітнього часу
- в) міфологічний – філософська психологія – наукова психологія;
- г) предки і нащадки – ритуал і вчинок – нірвана і нестримна чуттєвість – людське і загальнолюдське – мікрокосмос і макрокосмос – душа і Вище створіння – Я та інші – страждальність і самодостатність – інтелектуальне і моральне – біологічне і соціальне.

4. Установіть назву первісної релігії, відповідно якої вся матерія просякнута душею та є відсутніми межі між живою та неживою природою:

- а) анімізм;
- б) гілозоїзм;
- в) тотемізм;

г) шаманізм

5. Виявить які елементи психіки або фізіології людини, на думку антропологів, вказували первісним людям на факт існування душі:

- а) рідина тіла, сні, рух, мовлення, органічні зміни в тілі;
- б) кров, органи тіла, мозок, дихання, тінь, сні, транс;
- в) почуття, рефлекс, дихання, вагітність, маріння;
- г) сні, маріння, транс, несвідомі вчинки, страх, лібідо

6. Укажіть головну причину складності пізнавальної діяльності за Гераклітом:

- а) суб'єктивна природа чутливого сприйняття;
- б) обмеженість вроджених за природою здібностей інтелектуальної діяльності;
- в) невичерпність предмету пізнання;
- г) обмежений характер використання «нус» людиною

7. Назвіть ім'я давньогрецького вченого – засновника логіки:

- а) Піфагор;
- б) Зенон Елейський;
- в) Емпедокл;
- г) Демокрит

8. Поясніть сутність поняття *ейдос*:

- а) образ предмета, який виникає у просторі між предметом і органом чуття, потрапляючи до людини в якості відбитка;
- б) образ предмета, заданий апріорі, до існування самої речі;
- в) образ предмета, що формується за допомогою ока та відбивається на сітківці зорового рецептора;
- г) симулякр, який породжується химерною уявою людини

9. Поясніть яку природу, на думку отців Церкви, має гріховна поведінка людини:

- а) свобода волі людини та ірраціональна природа людської психіки;
- б) викривлене розуміння необхідності та ірраціональне задоволення потреб;
- в) домінування несвідомої психіки над свідомістю;
- г) підпорядкування розумові віри

10. З'ясуйте кому з середньовічних філософів належить наступне тлумачення активності душі: спочатку вона здійснює акт пізнання – перед нею з'являється образ об'єкту (відчуття або поняття); потім вона усвідомлює, що нею зроблений цей акт; нарешті, виконавши обидві операції, душа «повертається» до себе, пізнаючи вже не образ і не акт, а саму себе як унікальну сутність:

- а) Іоанн Скот Еріугена;
- б) П'єр Абеляр;
- в) Іоанн Дунс Скот;
- г) Фома Аквінський

Контрольна робота № 2

1. Установіть античну школу філософії, для якої було притаманним уникання категоричних суджень, плекання ідеалу безтурботливого життя, визнання достовірності виключного відчуття та сприйняття:

- а) стоїки;
- б) епікурейці;
- в) скептики;
- г) немає вірної відповіді

2. Оберіть безпомилковий варіант опису психологічних ідей Готфріда Вільгельма Лейбніца:

а) людина є субстанцією-монадою, здатною до пізнання; якостями душі є сприйняття та пам'ять; душа сприяє творчій діяльності мислення; людина вільна у своєму самовизначенні; кожне пізнання є суб'єктивним за природою; людська психіка має сферу безсвідомого;

б) людина є субстанцією-монадою, здатною до пізнання; якостями душі є сприйняття та пам'ять; душі притаманне явище аперцепції; головна характеристика душі – спонтанна активність; інтелект – сума ідей та акцій волі; людина позбавлена свободи волі, оскільки все в світі узгоджено; поведінка людини скерована афектами;

в) людина є субстанцією-монадою, здатною до пізнання; якостями душі є сприйняття та пам'ять; душа є субстанцією, здатною до продукування уявлень; уявлення в душі з'єднуються асоціативним порядком; людська психіка має сферу безсвідомого;

г) людина є субстанцією-монадою, здатною до пізнання; якостями душі є сприйняття та пам'ять; головна характеристика душі – спонтанна активність; душі притаманне явище аперцепції; пізнання людини вдосконалюється через перехід від етапу чуттєвого пізнання до розуміння та інтуїції

3. «Річ у собі» – це:

- а) об'єкт що спостерігається й розуміється;
- б) об'єкт що самопізнається;
- в) явище, що може бути пізнане на основі досвіду;
- г) немає вірної відповіді

4. Установіть, хто у українських мислителів епохи Просвітництва опирався на наступний корпус ідей в розумінні психології людини: відчуття мають примусовий для людини характер; основа знань – уява та пам'ять; увага скеровується діяльністю; розум напряду залежить від сили духу; емоції – мотиваційні джерела поведінки; обов'язок – внутрішнє спонукання до виконання доброї справи:

- а) Феофан Прокопович;
- б) Григорій Сковорода;
- в) Георгій Кониський
- г) Яків Козельський

10. За Чарльзом Дарвіним, розум людини – це:

- а) продукт механізму адаптації;
- б) наслідок статевого відбору;
- в) результат природного добору;
- г) немає вірної відповіді

5. Психологія ХІХ ст. установила, що найменша різниця між двома подразниками, що викликає зміни у відчуттях – це:

- а) двоточковий поріг;
- б) ледве помітне розрізнення;

в) відносний) поріг відчуття;

г) немає вірної відповіді

6. Уявлення про несвідому психіку, як вмістилище набутих шляхом багаторазового повторення сенсомоторних компонентів, сформулював:

а) Готфрід Вільгельм Лейбніц;

б) Зигмунд Фройд;

в) Іоганн Гербарт;

г) немає вірної відповіді.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛКУ

1. Методологічні проблеми історії психології.

2. Джерела історії психології.

3. Основні етапи розвитку психології як науки.

4. Чинники, що визначають розвиток психології.

5. Загальна характеристика матеріалістичного вчення про душу в античності. 6. Порівняльний аналіз матеріалістичних концепцій Демокріта та Епікура.

7. Проблема душі і її конфліктів в теорії Платона.

8. Порівняльний аналіз підходу до проблеми пізнання у Платона і Аристотеля.

9. Природничо-науковий підхід до душі в теорії Аристотеля.

10. Порівняльний аналіз розуміння функцій і змісту душі в ідеалістичних і матеріалістичних психологічних концепціях вчених Давньої Греції.

11. Порівняльний аналіз підходів до проблеми волі у теоріях стоїків, Епікура і Аристотеля.

12. Внесок Френсіса Бекона в психологічну науку.

13. Сенсуалізм Томаса Гоббса.

14. Євгеніка Френсіса Гальтона.

15. Вплив філософії на формування психологічної науки у Німеччині.

16. Монадологія Г. Лейбніца та його поняття психіки.

17. Емпірична психологія Х. Вольфа.

18. Філософія Канта і її значення для формування наукових уявлень про свідомість.

19. Вчення Фехнера про пороги свідомості і обґрунтування можливості застосування математики в психології.

20. Зародження експериментальної психології у Німеччині.

21. В. Вундт як реформатор психології.

22. Німецька психологія XIX ст: основні напрямки та дослідження.

23. Дослідження Г. Еббінгауза з вивчення пам'яті.

24. Інтроспекція як основний метод дослідження свідомості в німецькій психології XIX ст.

25. Вюрцбурська школа: основні досягнення у розвитку експериментальної психології.

26. Криза психології на початку XX ст.

27. Основні концепції гештальтпсихології та її представників.

28. Дослідження мислення в роботах М. Вертгеймера.

29. Школа К. Левіна.

30. Проблема здібностей в роботах французьких просвітителів.

31. Світоглядна система Ж.-Ж. Руссо, його вирішення питання про самопізнання.

32. Функціоналізм і його основні ідеї.

33. Функціоналізм В. Джеймса.

34. Критика структуралізму Вундта з боку функціоналізму.

35. Структуралізм і функціоналізм в психології: ідеї та люди.

36. Біхевіоризм – історія формування та основні ідеї.

37. Необіхевіоризм – історія формування та основні ідеї.

38. Теорія рекапітуляції Г.С. Холла.

39. Психологія в Київській Русі.

40. Рефлекторна теорія психічного І.М. Сеченова.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ

Методи викладання та навчання:

МН1. Словесний.

МН2. Наочний.

МН3. Самостійне навчання.

МН4. Практичний метод.

МН5. Проблемно-пошуковий метод.

МН6. Дослідницький метод.

МН7. Інтерактивні методи навчання.

Види контролю: поточний та підсумковий (модульний, семестровий).

Форми оцінювання:

Формативне оцінювання:

ФО1. Письмові та усні коментарі, настанови викладачів у процесі навчання.

ФО2. Письмові та усні коментарі викладача за результатами виконаного завдання.

ФО3. Письмові та усні коментарі викладача щодо динаміки навчальних досягнень.

ФО4. Формування навичок самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.

Сумативне оцінювання:

СО1. Оцінювання результатів виконаних завдань на семінарських заняттях.

СО2. Оцінювання результатів виконаних завдань за самостійну роботу.

СО3. Виконання та презентація індивідуального науково-дослідного завдання.

СО4. Виконання модульної контрольної роботи.

СО6. Підсумковий контроль (диференційований залік).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), шкалою (A,B,C,D,E,FX,F), національною 4-х бальною шкалою для диференційованого заліку («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, які спрямовані на опанування змісту освітніх компонентів з даної освітньо-професійної програми. Оцінювання навчальних досягнень студента

здійснюється у формі поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю знань здобувачів можуть бути усна відповідь та доповнення під час заняття, а також письмові роботи, що передбачені планами семінарських занять. Максимальна сума балів під час поточного контролю на кожному із семінарських занять становить 5 балів, і за самостійну роботу кожної теми змістового модуля – 3 бали.

Модульний контроль проводиться як підсумкова контрольна робота за даним змістовим модулем з метою оцінки результатів знань здобувачів вищої освіти після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Модульна контрольна робота передбачає виконання здобувачами письмової відповіді на питання за визначеними варіантами. Результати модульної контрольної роботи зі змістового модуля оцінюються за 5-бальною шкалою. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) з даного освітнього компоненту оцінюється у 9 балів. Підсумковий контроль знань – залік, який оцінюється у 25 балів. Форма проведення підсумкового контролю – усна.

Сумарна мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати для отримання позитивної оцінки з окремого освітнього компоненту, – 60 балів. При цьому здобувач повинен отримати необхідний мінімум з кожного модуля, включаючи результати самостійної роботи. Здобувач не може бути допущений до складання підсумкового контролю знань з освітнього компоненту, якщо він не склав усі передбачені модульні контрольні роботи. Якщо здобувач не набрав потрібної кількості балів (мінімум 35), то він не допускається до підсумкового контролю. У термін, визначений деканатом, такий здобувач повинен представити викладачу у письмовому вигляді виконані завдання передбачені семінарськими заняттями та самостійною роботою. Лише після цього здобувач допускається до підсумкового контролю.

Здобувачі вищої освіти, які протягом триместру набрали необхідну кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни, – не менше 60 балів, мають можливість: не складати екзамен, а отримати його автоматично, відповідно до рейтингової оцінки, переведеної в оцінку за національною шкалою; складати екзамен з метою підвищення рейтингу з освітнього компоненту.

Якщо здобувач виконав і захистив всі види робіт передбачені освітнім компонентом, брав активні участь на заняттях, то до його підсумкової оцінки додаються заохочувальні бали (до 15 балів). Сума заохочувальних балів автоматично зараховується при виставленні загальної підсумкової оцінки.

Загальна підсумкова оцінка здобувача вищої освіти з освітнього компоненту розраховується за накопичувальною системою і дорівнює сумі всіх балів, які було здобуто на кожному з етапів контролю – поточного, модульного контролю, підсумкового контролю, та заохочувальних балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Складові змістовні модулі	Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2					ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальна сума балів
	Т 1	Т 2	Т 3	МК 1	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	МК 2			
Кількість балів за темами, т.ч. за видами робіт:	8	8	8	5	8	8	8	8	5	9	25	100
- семінарські заняття	5	5	5		5	5	5	5				
- самостійна робота	3	3	3		3	3	3	3				
Кількість балів за модуль	29				37							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для диференційованого заліку, курсової роботи
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D		
51-60	E	задовільно	
31-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-30	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення

1. Чеканська Л. М. Загальна психологія: Навчально-методичний комплекс. Суми : СОППО, 2013. 68 с.

2. Основні психологічні терміни та поняття : довідник [для студентів спеціальності 7.03010301 Практична психологія] Ч. II. / Укладачі: Л. М. Чеканська, О. Ю. Василега, І. В. Сидоренко, М. Є. Троїцька. Суми : НВВ СОППО. 2016. 148 с.

Рекомендована література

1. Гриньова Н. В. Історія психології: курс лекцій: навчальний посібник. Умань: Візаві, 2012. 209 с.

URL: <https://www.google.com/search?q>

2. Ковальчук З.Я. Історія психології: курс лекцій. Частина 1: для студентів спеціальностей «Психологія», «Практична психологія». Львів: ЛьвДУВС, 2010. 206 с.

URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/850>

3. Ковальчук З. Я. Історія психології: курс лекцій. Частина 2: для студентів спеціальностей «Психологія», «Практична психологія». Львів: ЛьвДУВС, 2013. 344 с.

URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/851>

4. Корольчук М. С., Криворучко П. П. Історія психології: навч. посіб. для студентів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ніка-центр, 2004. – 248 с.
5. Коханова О. П. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навчальний посібник. Київ: НВП «Інтерсервіс», 2016. 235 с.
URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf
6. Роменець В. А. Історія психології. К.: Вища школа, 1978. 439 с.
7. Роменець В. А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження: навч. посіб. для студентів. К.: Либідь, 2005. 916 с.
8. Роменець В. А. Історія психології: XVII століття. Епоха Просвітництва: навч. посіб. для студентів. К.: Либідь, 2006. 1000 с.
9. Роменець В. А. Історія психології XIX – початку ХХ століття: навч. посіб. для студентів. К.: Либідь, 1995. 904 с.
10. Роменець В., Маноха І. Історія психології ХХ століття / В. Роменець, І. Маноха. К. : Либідь, 2006. 992 с.
11. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва: підручник. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022. 384 с.
URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/1234>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/>
3. Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка. URL: <https://www.library.kpi.ua/>
4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>
5. Бібліотеки КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. URL: <http://www.soippo.edu.ua/index.php/pro-nas/biblioteka>

8. ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика щодо відвідування

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі аудиторні заняття згідно розкладу, не запізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. У випадку своєї відсутності здобувач зобов'язаний попередити викладача та пояснити причину пропуску пар(и).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Здобувач зобов'язаний готуватися до кожного аудиторного заняття. У випадку відсутності здобувача на занятті з поважних причин (документальне підтвердження) він має право виконати завдання пропущеного заняття та отримати відповідну кількість балів. У випадку пропуску заняття без поважних причин здобувач має право виконати відповідні завдання та отримати бал. При пропуску лекційних занять викладач під час індивідуальних консультацій може додатково провести усну співбесіду за темою. Для відпрацювання семінарських занять здобувач вищої освіти повинен виконати письмову роботу з даної теми. Індивідуальні науково-дослідні завдання мають бути надіслані до початку залікової сесії. Всі завдання, які передбачені освітнім компонентом, здобувач зобов'язаний виконувати згідно встановлених термінів та надсилати на перевірку у відповідний канал спільної команди, яка розташована на платформі Microsoft Teams. Передача виконаних поточних завдань не передбачена. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика оцінювання

Оцінювання здобутків студентів є прозорим та об'єктивним. Викладачі на першому занятті знайомлять здобувачів вищої освіти зі структурою і цілями, переліком компетентностей, та їх співвідношенням із програмними результатами навчання з ОК, з формами та критеріями оцінювання з дисципліни. В процесі вивчення ОК здобувачі мають можливість отримати додаткову та уточнювальну інформацію в межах індивідуального консультування викладачами та кураторами. Викладач зобов'язаний на запит здобувача прокоментувати переваги та недоліки його роботи, що визначили той чи інший бал.

Політика щодо академічної доброчесності

Всі завдання виконуються студентом самостійно. Списування під час контрольних робіт та екзаменів/диференційованих заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн опитуванні. Перевірка робіт на плагіат здійснюється обов'язково згідно до Положення про академічну доброчесність КЗ СОІППО.

Політика комунікації

Комунікативний процес між викладачем та здобувачем вищої освіти відбувається як індивідуально, так і у груповій формі через канал відповідного освітнього компоненту у команді в Teams Microsoft, через електронну пошту та месенджери (Viber; Telegram).